

DEBRÉCZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpiac, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésben és a
szerkesztőségben. Egyébként a postahíva-
talok útján.

Hirdetési díj:

Négy hasábrba petitaórért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
szövegi hirdetések, alk. szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petita óra 15 kr.
Négy- vagy bismutellenlél beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintán kéziratok nem adatnak
vissza.

A vád és a golyó...

„Tetted tagadd! Vádolnak,
lődd le a vádlót, — elenyészik a
vád.” Gyönyörű morál!..

Az ős erdő vadja, a sivatagok
tigrise is e szerint cselekszik, pré-
dájáról csak nagyobb erő tüheti el.
A kanibál csak hasát és bo-
szuját ismeri, megöli ellenségét, hogy
feifalhassa.

Erőszak, rablás, bosszuállás,
alattomos fondorlat, önzés jelzője a
vadságnak. — Nyíltság, jogismerés,
közérdek iránti lelkesülés, embersze-
retet, becsületesség jellemzi a mű-
velt embert.

A sötét századok, a rabló lo-
vagok kora lejárt, szeretjük magun-
kat azzal áltatni, hogy végképen
megsemmisült utolsó foszlánya is.
A polgárosodottság századát éljük,
melynek vezérlő világa Krisztus
örök időkig élő nemes erkölcsstana
s amitjuk magunkat, hogy e tan-
végleg uralomra jutott, hogy min-
den szívben gyökeret vert, hogy
földrésznünkön minden egyes ember
a szó szoros értelmében polgárosodva
van, nemcsak fejlett elmebeli tehet-
ségre, de szívére nézve is.

Ne menjünk külföldre, ne ke-
ressük a prédákat a zsarnokság
földjein, Orosz, Anglia és Németor-
szágban, maradjunk csak hazánk
legujabb eseményei mellett, hogy
híu csalálmunkból felébredjünk, hogy
álítsuk a rideg valóra vetett fény-
sugár világánál elvakultságunkból
származó hitünk gyarlóságát.

Ime a példák egész sokasága,
mikor az igazmondás, a jog és a
tisztesség védelme vérontással torol-
tatott.

Efeleedtük volna már a Verho-
vai Gyula esetét, ki mert egy terv-
szerűen tüzött kizsákmányolásról le-
ránta a leplet, majdnem életével
lakolt?!

Efeleedtük volna a Bartha gya-
lázatos módoni összekaszaboltatását,
ki fellázadt honfiérelmének kinyil-
vánítása által szolgált rá a nyomor-
úságra.

S eifelednénk a naponta ismét-
lődő aprócseprő személyes sérelmek-
ből származó párbajokat, melyek
vérrel mocskolják be a tan „szeresd
felebarátodat, mint enmagadat” tisz-
taságát.

Nem vezett ki a vadság ma-
sem, sőt sokkal terjedtebb mint volt
valaha, csak hogy a szív mértékfe-
letti elvadultságát leplezi az elme
módnélküli kiművelése.

A jelen országgyűlés ismét e
tétel igazságát bizonyítja.

Egy férfi, — hazáját mindenek
felett szerető, nyílt, bátor becsülettel,
kinek szíve eszével csodás összhang-
ban van, egy valódi férfi, mint a
milyen egy Németh Albert lehet,
elundorodva lelkében a szertelen
korrupció felett és ösztönözve ha-
zafüi aggodalma által, az ország
színe előtt kérlelhetlen szigorral és
megdönthetetlen adatokkal rámutat

a gyilkoló bajra. Bizonyoságot tenni
kész emberek és isten előtt állításai
valóságára, sőt hogy bizonyoságot
tehessen, követeli, — fellép az igaz-
ság harcossául, s mit nyer jutal-
muly? A nyomorult, kit vádjának
szája összetört, kihívja párbajra. A
helyett, hogy bizonyítná a vád
alaptalanságát, golyóval akarja el-
némitani a vádlót, míg más oldalról
állításának bebizonyítására nem ad-
nak a vádlónak tért.

Ugy látszik, hogy a multból
nem okul eléggé a bűn, nem vonja
le a történelmi tanulságot, mely
szerint az egyszer nyilvánosságra
jött igazságot nem tudja kiirtani a
fegyver.

Az a kormány pedig, mely el-
tűri, sőt hallgatása által támogatja
a bűnnek ily módoni terjedését és
védekezését, nem való arra, hogy
egy nemzetnek ügyeit vezesse, de
igenis érdemet szerez arra, hogy a
közmegevetés taszítsa le érdemtelen
létére bitorlott székéről.

A vádat nem golyó, vagy bár-
mi fegyver, hanem a vád valótlán-
ságának bebizonyítása semmisítheti
meg.

Országgyűlési levél.

Május 22.

Ma is igen élénk volt a vita.
Két szónok beszélt: Polonyi
Géza és Szalay Imre.

Polonyi a követett nem-
zetellenes poliukáról szólva, egy ki-
csit megérintette az alkotmányon
kivül eső azon ligát is, melynek
feje Albrecht főhg, kit Polonyi a
nemzet rossz szellemé-
nek nevezett.

Szalay a Habsburg-ház
uralkodási rendszere el-
len szólt, mi az elnöknek többször
közbeszólásra adott alkalmat. Szal-
ay képviselő azt is mondá, hogy
nem busulina, ha éhség vagy dög-
vész Tisza Kálmán minisz-
terelnököt elsodorná
mostani helyéről, mire a
a kormánypárt egy része tüntetőleg
elhagyta a házat.

A kidobott milliók.

Polonyi Géza:
A bosnyák ujonczoktól most ily es-
küt kívánunk: „esküszöm, hogy I. Fe-
rencz Józsefhez, a császár és királyhoz hű
leszek.” Vajjon — így folytatja — me-
lyik császár, melyik királyhoz? Vajjon
Magyarországban lehetséges már az, hogy
magyar pézen ilyen abszolútisztikus es-
küt vegyenek ki az ujonczoktól. (Helyes-
lés a függetlenségi párt.) Igen is lehet-
séges a jelenlegi dualisztikus kormány-
forma mellett. De lehetséges végül még
egy dolog, a mi az egész nemzet előtt
köztudomásu. Hiába tagadta azt a minisz-
terelnök ur a napokban, elmondta Hegedűs
Sándor képviselő ur a delegációban,
elmondta Falk Mikea képviselő ur a de-
legációban és vezérezikkekben, hogy a
jelenlegi közöstyeg rendszer mellett le-
hetségesé vált a szoldateszkának egész
felburjánzása, lehetségessé vált, hogy a
nemzet legszentebb jogába mélyen bele
nyujjanak az ugynevezett alkotmányon
kívül álló körök, de az egész nemzetben

él azon tudat, hogy az alkotmányon kívül
álló ezen liga élén maga Albrecht főher-
czeg áll, a ki veszélyezteti al-
kotmányunkat és nemzetünket.
(Élénk helyeslés a függetlenségi párt.)
Zajos felkiáltások jobb felől: Rendre!
Rendre! Elnök cseveg. Zajos helyeslés
és éljenzés a függetlenségi párt.)

Elnök: A képviselő urnak egyéni
hitéhez, meggyőződéséhez nekem semmi
közöm, semmi tekintetben azt kifogásol-
nom nem lehet. De kifogásolnom kell a
képviselő urnak ezen szavait, azért, mert
teljes lehetetlenség, hogy a képviselő ur
hitelesen értesítve legyen azon köztiszte-
letben álló kiirtó férfianak (Zaj a szél-
söbaloldal'on. Élénk felkiáltások a jobbol-
dalon! Halljuk! Halljuk!) és főherczeg-
nek véleményéről. Itt a parlamentben pe-
dig az a szokás, hogy különösen az uralko-
dóház tagjairól senki ilyenféle véle-
ményt ne nyilvánítson. (Élénk helyeslés
jobbfelől. Felkiáltások a szélsőbaloldalon:
Csak a király iránt!)

Polonyi Géza: Megneveztem őt,
hogy a naplók késő unokáink előtt is ta-
nuságot tegyenek arról, ki volt a nemzet-
nek Tisza Kálmán ur idejében vele együtt
rossz szelleme. Beszéde további folyamá-
ban hivatkozik arra, hogy a házban má-
sok is hivatkoztak az alkotmányon kívül
álló körökre. Kijelenti, hogy nem fogadja
el a törvényjavaslatot. (Helyeslés a szél-
söbalon.)

Eber Nándor úgy látja, hogy az
egész vita két fő kérdésben öszpontosul:
az egyik a kompetencia, a másik a ki-
vonulás. A kompetencia kérdését illetőleg
azt hiszi, hogy nem a merev formákat, ha-
nem az organizmus életteljes működésének
lehetőségét kell szem előtt tartani. A kom-
petencia kérdésében hozandó határozat
gyakorlatilag különben is igen kevés er-
edménnyel járna.

Ha a tervezett eroditések részletesen
előadatik volna, a kompetencia kérdése
már a delegációban tisztázott volna.
Mert ezen eroditések czéja nem egyéb,
minthogy haderőnk a föltétlenül szükséges
möködési vonalon magát fentarhassa, tehát
ezen eroditések katonai természete nem ta-
gadható.

A mi a határozati javaslatokat illeti,
ugy van meggyőződve, hogy azoknak in-
kább lett volna helye a gravaminális po-
litikai idejéken; de most, midőn az or-
szággyűlésnek cselekednie kell, nem látja
helyén az ily határozati javaslatokat. Ami
azok tartalmát illeti, ha Szilágyi második
határozati javaslata azt jelenti, mint azt
Apponyi magyarázni látszik, hogy vonul-
junk ki Boszniából, ezt a kislelkűség és
kétségbeesés politikájának tartaná.

A maga részéről is óhajtja a kibon-
takozást, de más irányban; a jelenlegi
körülmények között azon tartományokat
magukra bagyni súlyos veszélyekkel járna
épen Magyarországra nézve. Meggyőződése,
hogy az ottani népeket saját érdekük fogja
arra vezetni, hogy monarchiánkra támasz-
kodjanak. Elfogadja a törvényjavaslatot.
(Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Szalay Imre a történetből azt tanulta,
hogy a „Politik meines Hauses” abban
állott a legrégebb időkől fogva, hogy egyes
nemzeteket mások ellen uszított és...

Elnök figyelmezteti szót, hogy ne
menjen e térére (Helyeslés a jobboldalon).
Magyarországon minden kormány, mely
parlamentis többségből került a kormány
padjaira, felelős azon politikáért, melyet
követ és csakis a kormány felelős. (Élénk
helyeslés a jobboldalon. Mozgás a szélső
balon.) Ne keressen senkit szóló a házon
kívül, a kormány itt van a házban. (Élénk
helyeslés a jobboldalon.)

Szalay Imre kijelenti, hogy régiek-
ről beszél. Kétségtelen, hogy e politika a
nemzetiségeknek egymásra uszításából ál-
lott. (Ugy van! a szélső balon.)

Elnök figyelmezteti Szalayt, hogy ily
kifejezések szokatlanok e házban. Ez par-

lamentben nem szokásos. (Élénk helyeslés
a jobboldalon.)

Szalay Imre: Tehát egymás ellen
ingerelte. Attér ezután a miniszterelnök
eljárására. A miniszterelnök mindig a be-
végzett tényekkel lepte meg a házat. Mit
basználnak ezen bevégzett tények? Ha a
miniszterelnök úgy járna, mint Irland mi-
nisztere, nem hogy megölnék, de
felakasztanák, (nagy mozgás!) mit
használna ez a büntetés a hazának, mi-
után annak jogait már feladta? Jókai azt
mondja, hogy a szélsőbal minden bajnak
örül. Annyit szóló mondhat, hogy ha a
miniszterelnök személyét akar a számum,
akár a dögvész, vagy ébhalál azon polcz-
ról letaszítaná, én örülök rajta. (Nagy
mozgás. Felkiáltások Eláll! Eláll!)

Nem fogadja el a törvényjavaslatot,
hanem csatlakozik a különvéleményhez, s
csak a következőt idézi: „A bécsi udvar
megint emondhatja, a mit 300 év óta oly
gyakran emondott: Felemeltem hatalmam
egységének épületét, a nemzet szorgalmán”.

Elnök figyelmezteti szót, hogy Ma-
gyarországon, bár szabad szolás van, a
a magyar király iránti tisztelet a nemzet
szívébe annyira be van véve, hogy ily
dolgok hallása fájdalomosan esik.

Szalay Imre: Bocsánatot kérek, én
csak idézetet olvasok.

Elnök megjegyzi, hogy a ki itt idéz
valamit, ezáltal oly szint nyer felszólalása,
mintha saját nézetét mondaná el az idé-
zetben. Magyarországon a képviselőtől még
hűségi esküt sem kíván a törvény, ép úgy
mint Auszriában nem hoztak törvényt az
apagyilkosra, mert nem képzelték, hogy
ily büntény elkövetessék.

Azt hiszi, hogy nincs ember, ki ne
érezné, hogy oly kifejezések és állítások,
minőket Szalay használt, nem szolgálnak
sem a nemzetnek, sem az országnak hasz-
nára. (Élénk helyeslés a jobbon és közép-
pen. Mozgás és ellenmondás a szélsőbalon.)
Szalay Imre ezután bevégezzen a
Kossuth által irt mondatokból az idézetet,
kijelenti, hogy a különvéleményt fogadja el.

Társadalmunk.

Debreczen, május 23.

* * * Azon régi mondás, mely legin-
kább a hajdani híres debreczeni szabad-
ságokra lejjő nagyvárosi kereskedőktől
származik. „Debreczen nagy falu”, még
ma is fen tartja magát. Hogy mily jog-
talanul, azt eléggé bizonyítja minden ven-
dégünknek arczkifejezése, kiket vagy
saját dolguk vagy a közügy vagy egysze-
rűen a kíváncsiság körünkbe hoz.

Az előre kepeletben megalkotott kép
egy óriás faluról süpedékes homoktalajú
járdak, ősi, földszintű nádas házak, béka
kurutyolás, méltósággal ballagó csorda,
szaladva rüfögő caútre, utcahozzat kon-
gató gyermekesereg, kéményeken fészkelő
golya, a száraz malom erese alatt ülő
emberek helyett: — sima aszfalt, eme-
letes paloták, nagy városi sűrűs forgas a
uap egész folyamán, csinos bérkocsik jó
lovakkal, divat szerint öltöztetett, borbély
által fűstölt gyermekek módos bonnok, ne-
velők feltűyelete alatt manerral lépkedve.
S végre meredő gyárkémények fogadják
mesék korában élőknek hirtétvén a száraz
malmokat, esoda jószágnak a golyát, s
méltó bámulat tárgyának mindazt, ami
falun otthonos. Debreczen több egyálta-
lában nem falu, hanem külsejére nézve is
igen kiváló helyet elfoglaló európai nagy
város. — Még környékén is, eltekintve e
vidék ellentétességétől, versenyező földré-
szünk legbajosabb ifju világvárosával Bu-
dapesttel. Avagy tekintünk meg csak a
városunkat környező szőlős kertekben ugy-
szólván napról napra kiemelkedő kéjla-
kokat pompával berendezett diszkortjeik-
kel van-e párja széles e hazában a fővá-
rosunkon kívül?
— És amilyen előkelő e városnak kül-

seje, olyan a benne élő társadalom jellege is. — A közlekedést bámulatos gyorsasággal tevő vasút, a magasabb tudományok számára székhelye a főiskola, az hogy Debreczen hajdumegye székhelye, állami hivatalok, a polgárság vagyonszáma, mind közreműködtek arra nézve, hogy a város társadalmának kinyomata előkelő, sok igényre jogosított és a hazában kiváló helyet elfoglaló legyen.

A „civilis”, mely alatt a régi mértékel mérők a durvaság mintaképét szeretik érteni, ma már jóval túl szárnyalta műveltségre nézve a hajdani közép nemesség, az itteni nemzeti urak előtte állnak a távolabb eső vidékek ténsurainak, sőt a született tekintetek nagy részének is, és hogy ez valóságos így van, azt bizonyítja azon számtalan társas kör, mely mindegyik külön külön gyupontja az önképzésnek, a felvilágosodásnak.

Ezen társaságok nem egyedül a társaság, de külön külön terjedelmes könyvtárak és számos lapjaik által hatnak közönségünkre a mellett, hogy a tisztességes mulatságok ápolása által óvjuk tagjainkat a nyílt helyek gyakran romlott légkörétől.

Am nem csak a férfiak, de hölgyeink is elkövetnek minden, hogy a kor színvonalán álljanak.

A debreczeni nőegylet egyike az ily neműek közt a legtevékenyebb és legkiválóbbaknak az országban. Városi nővelő intézetünk értéke ifjúságával fordított arányban van, s eddig is oly szép eredményeket tüntet fel, mely méltó irigységre gerjesztheti a legreményesebb céltű intézeteket is.

A mi társadalmi életünkben csak egy hiányzik még, hogy teljes legyen. — Egy olyan irodalmi és művészeti kör, mely egyesítse kebelében a szétszórva, elszigetelve vegetáló tehetségeket; egy olyan társaság hiányzik, mely a mai Debreczennek magas fejlettségét ne csak a késő nemzedékre rubazza át, de irodalmi munkásságának kifejtése által megörökítse azt a történelem számára is.

És ha Debreczen érezve e hiányt, átlátva a szükségességet, kitalálja a zászlót, bizonyos a széles alföld, mely mindenha Debreczen tartotta központjának, fővárosának, melyet ide huz szive, érdeke — a magyar lakta föld örömmel sorakozik e zászló alá.

A teznanelőtt megtartott szűk körű értekezlet, e szükségét érezve, e hiányt átlátva a városbáz kistanácsstermébe s e szempontból beszélt meg a dolgot.

Am tul vitt aggodás, emberi gyarlóságok megsértésétől irtózás, a körülményeknek rendkívül lelkiismeretes mérlegelése nem engedte kimondani az értekezlettel még azt se, hogy ez irodalmi és művészeti kör szűkös.

Határozatott hát, hogy e kérdés eldöntése, illetve e kérdésre adandó felelet kimondása tartassék fen egy a lehetőleg tagabbkörű értekezlet számára.

Mi belenyugodtunk e határozatba, bár lelkünk meggyőződése az, hogy a legtöbb nagy tekintélyre jutott egyesületeket kevés számú tagok, és a köznapi életből feltörekvők alapították.

Krisztus a zsidóság főemberei, főpapjaihoz képest nagyon jámbor és csekély társadalmi állású volt, és tanítványai is csak lélekre és huzgóságra nem valának gyarlók. Avagy volna e most keresztény hit, ha a főpapok és fejedelmeket iparkodott volna Jézus megnyerni? . . . Az elő-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Villanyvilágítás a budapesti táviróhivatalban.

A Ganz és társa gyár már két héten át tett próbát a villamos világítással a fővárosi táviróhivatal géptermeiben. Ezen két heti próbát a mult héten kedden befejezték. A nevezett gyár villamvilágítási osztályának igazgatója által módosított többféle lampavai tett kísérletet.

A mint a Ziperovszky-féle lámpák a mult héten elitűntek, a központi táviróhivatal most fényes berendezési terméből, Puskas Ferenc, a fővárosi telefon-vallalat igazgató tulajdonosa azonnal megkezdte a berendezési munkálatokat, s úgy a gépteremben működő tisztai személyzet, mint az intézet vezérfejei élénk érdeklődéssel néztek az első próba elé. Május 30-ára, szombatra kézen lettek a berendezés egy részével; a mennyiben a férfi és női táviró-gépteremben összesen 80 db. különféle kinézésű Edison féle villamos lámpa mar — a mint egyelőre jónak látták —

elők szívesen aláírják a kész jót, de megalkotását bokros foglalatosságaik miatt másokra bízzák.

Ugyanazért mig a fent említett nagy értekezlet összehívásának munkálatai folynak, szent kötelességünknek tartjuk e nemesség ügyek teljes odaadással szolgálni, s minden tőlünk telhetőt megtenni.

Társadalmunk bizonynyal nem fogja e kérdést elejteni, sőt átlátva az ügy rendkívüli fontosságát, nagy hatású a jövőre a közművelődésre reményünk van, hogy e kérdés társalgási tárgyalás szolgálatát a baráti körben, társas összejöveteleinkben, — hiszen érdekességére van olyan, mint az idő, s ha e reményünk teljesül, úgy teljesül a másik is: hogy ez eszme a nagy értekezleten már mint kivitelre teljesen még érett fog tárgyalatni és az irók művészek köre azonnal megalakul.

Adj isten úgy legyen!

Külföld.

A zsidók utja.

A menekült orosz zsidók állapota elremitő Bródyban. Az összes eddig nyújtott segély elégtelen a 12 ezer menekültnek, kiket részben istállóban s pincékben kell elhelyezni. Egy-egy szűk helyiségben 30—40 személy van összehűsítve; az ily szállások szívfacsaró látványt nyújtanak. A menekülők éheznek, fagnak, munkát nem kapnak s pénzük nincs az elutazásra. Az angol segélybizottság csak fiatal, erőteljes embereket hajlandó Amerikában szállítani. A menekülők közt 300 diák s 50 katona is van. Az itteni bizottságnak hetekint 7000 forintra van szüksége, hogy menekülők közt csak elégséges kenyeret oszthasson szét s csupán heti 500 forint áll rendelkezésére. Az emigránsok gyermekei közt a halálozások rendkívüli mérvet öltözt. Az itteni kórház már tele van betegekkel. A három zsinagógát is szállásokká alakították át. A város környéke egészségi viszonyait komoly veszély fenyegeti.

Az egyiptomi kérdés.

A „Calypso” Lloyd gőzös fedélzetén 750 emberrel tegnap elindult Konstantinápolyból. A nevezett hajó a Dardanellákban és Smyrnában ugyanannyi embert vesz föl; tehát összesen 1500 újonccsal indul Hedszaba és Jemenben, az ottani csapatok kiegészítésére fognak szolgálni. — A Középtengeren álmásoszó és már utra készülő két panczélos hajó parancsot kapott, hogy ne tavozzék állomásáról. Azt hiszik, hogy ez az intézkedés a négy hatalom magatartása folytán történt, melyek a tüntetést nem helyeslik.

Kairó, máj. 22. Az „Agence Havas” jelenti: Biztos értesülés szeriort a főcsonsulok a következő feltételek teljesítését fogják kívánni: „A kormány lekötésén; Arabi bej és a mozgalom vezetői mind száműzettek.”

A debreczeni kereskedői testület közgyűlése.

Május 21.

Elnök Szepessy Antal a jelenlevő tagok rövid üdvözlése után az ülést megnyitották nyilvánúja.

Olvastatik az elnöki évi jelentés 1881. évről, mely úgy a testület, mint a koroda, a kereskedelmi közéletnek és az ezzel kapcsolatban álló kereskedelmi vasárnapi

el volt helyezve, a gőzgép, elektro dinamikus gép, fel volt állítva. Esti fél 8 óra után pár percczel a termék már megvoltak világítva. E próbára eljött Puskas Ferenc bátyja is Párisból. Ezenkívül sok látogató volt. Mig a Ziperovszky-féle nagy ivlámpák világítása mellett az egész terem szépegeban lehetett gyönyörködni s azok valóban elvarázsoló, meglepő benyomást tettek a szemlélőre az első pillanában: addig ezen czélszerűleg elosztott apró, kedves kis lángok nem képesek annyira kápráztatni; hanem az egyes távirógépek közvetlen közelségében, ernyővel ellátva, mintegy lefátyolozott szerénység, tüntek fel az ember előtt.

Az egyes gépeknél oly szépen, kellemes világítás mellett, lehetett dolgozni, habár két gépre volt egy lámpa alkalmazva a nagyobbakból. A személyzet legnagyobb része megelégedett az új világítással s e rendszerhez egyáltalában több reményt köntek; mert hiszen az eddigi gyakorlati tapasztalatok szerint ezen izzó lámpák legalkalmasabbak a táviró hivatal czéljaira,

iskola ügyeit felölélvén, azokat főbb mozzanataiban a közgyűlés tudomására hozza.

A testület mult évi közgyűléséből kiküldött számvizsgálók által beterjesztett a testületi közpénztár és korodai pénztár 1881. évi számadásainak megvizsgálásáról szóló jelentések felolvastatván tudomásul vétettek, és azok alapján Jánosy József közpénztárnok és Zádor Lajos korodai pénztárnok az 1881. évi számadásokra nézve a felelősség terhe alól felmentettek, a közgyűlés köszönetét fejezván ki azon ügybuzgalomért, melylyel pénztárnoki tisztséget még pedig minden tiszteletdíj nélkül teljesítették.

A testületi közpénztár 1881. évi számadási zárlata 2336 aft 94 kr bevételt, 1635 aft 3 kr kiadást és 701 aft 91 kr pénztármaradványt tüntet elő.

A korodai pénztár 1881. évi számadása pedig 2069 aft 70 kr bevétellel, 1913 aft 31 kiadással és 156 aft 39 kr pénztármaradvánnyal zárattott le.

A választmány által beterjesztett a testületi és iskolai házépítési alap létesítésére vonatkozó tervjavaslatot a közgyűlés elfogadja és az alapgyűjtés érdekében egy állandó működő bizottságot küldött ki melynek tagjai Szepessy Antal testületi elnök elnökölte alatt a testület részéről Stenczinger Károly, ifj. Kardos László, Weinberger Lajos, Zádor Lajos, testületi tagok és Besztercey Károly testületi titkár; a debreczeni kereskedelmi s iparkamara részéről: Sesztina Lajos kamarai elnök, Szikszay Lajos kamarai elnök és Dr. Király Ferenc kamarai titkár; a kereskedelmi tanintézet részéről Propper N. János igazgató tanár és Des Combes Henrik segéd tanár választottak meg. A házépítési alapgyűjtést a testület 500 a frtal nyitja meg, mely összeget az 1881 közpénztári készpénzmaradványból kiutaltványoztatni és lefizettetni rendel, ki mondván egyidejűleg, hogy az alap gyarapításához bizonyos összeggel minden évben hozzájáruland, melynek meghatározását azonban tekintettel a közpénztár pénzkészletére magának tartja fenn.

Szikszay József ur által 1877 január 1 én következő cím alatt: „1846 ki Debreczen vidéki országos védegyelet alapítvány” adományozott 77 atr 53 kr. 10-kének mely 1882 jan. 1 én mar a 100 a frtot meghaladta továbbá gyümölcsöztetése elhatároztatik, a csődítömögül szolgáló kamatokra nézve a további intézkedést a közgyűlés magának fentartván.

A segédde avatási díjak jövőre nézve 8 a frtban, a tarsulatok beiratási díja pedig 2 a frtban állapítottak meg.

A testületi társasági díjaknak 1882. évre megállapításával es osztályozásával a választmány bizatott meg.

Számvizsgálóknál 1882. évre a közpénztárra nézve Rochlicz Artur és Rosenfeld Salamon, a korodai pénztárra nézve pedig Bechert Manó és Holvay Gyula testületi tagok választottak el.

A testületi elnöknek és alelnöknek választmány összes tagjainak és a korodai bizottság elnökének es tagjainak a testület érdekébeni ügy buzgó tevékenységükért a közgyűlés meleg köszönetet szavaz és azt jegyzőkönyvebe iktamti rendeli.

Besztercey Károly testületi titkárnak sokoldalú hivatalos teendőinek a kereskedői testület valamint a kereskedelmi iskola és kereskedői koroda érdekébeni kitartással es szorgalommal teljesítéséért hasonlóan jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatik.

A VIRASZTÓ.

Humoreszk.

Irtá Szalatnay László.

Góliáth urnak mit volt mit tenni, ne hogy zavar ne legyen rákezdett egy más enekre:

„Isten magtalan szülöket Gyermekkel áldja meg.”

Az urak folytatták.

Góliáth ur diktálta is énekelt is.

Ebből kifogytak.

Thamér csak vigat akart.

De ekkor az olvasó asszony kezdte el:

„Isten magtalan szülöket Gyermekkel áldja meg.”

Ezt is el énekeltek.

Tihamér ur megint dalolni akart, s indítványra köztetszéssel fogadtatott de szerencsére úgy neki mint Tuhutum és Szabolcs urnaknak egy nóta sem jutott eszükbe.

Góliáth ur iszonyu aggodalmakat állt ki, s hogy a kitérőket meg akadályozza,

Ezek után megejtetvén a tisztújítás, az következő eredményben nyilvánult: Elnökké Szepessy Antal, alelnökké Sesztina Lajos ujjolag egyhangulag választottak.

A választmányi tagságra legtöbb szavazatot nyertek:

I. Rendes választmányi tagok: Bechert Manó, Doszpoly János, Erber Vilmos, Falk Lajos, Gaszner Károly, Geréby Fülöp, ifj. Kardos László, Kaszanyiczky Endre, Mayer Emil, Poszert János, Varga Lajos, Weinberger Lajos.

II. Póttagok: Beke László, ifj. Csáthy Károly, Kovács Mihály, Konecz Lajos, Kuncz József, Rothlicz Artur.

Ezzel a gyűlés befejeztetvén felolvastattat a jegyzőkönyv, hitelesítésére Stenczinger Károly és Miskolczy István testület tagok kéretvén fel.

Nagyszerű vasut.

Európa legnagyobb vasútvásúja elkészült. A Szent gotthardi alagut megnyitott. E vasutról Milanából a következőket sürgönyzik:

Kora reggel óta óriási néptömeg hullámzik a széles utcákon és tereken és mindazon előkészületeket bámulja, melyek a Szt. Gotthard vasut megnyitása alkalmára tétettek. A vidékről a sok földmivelő jött be az ünnepélyességre, festői öltözékük közgyűlést kelt a Piazza del duomon, a Galeria Vittori Emanuelen és a Portiki meridionalian. Azok, kik hivatalos vendégekként Luzernből a Gotthard-tunnelen jöttek át, nem találnak kifejezést azon felejthetetlen benyomás leírására, melyet az utazás az alaguton tett rájuk. Mintegy 51 perczen tul tartott ezen utazás, 1/2 mérföldet jártak be ezen idő alatt.

Ma közlekedett az első vonat Milanóból Luzernbe, a tulajdonképeni hivatalos megnyitót vonatot volt ez, melyen a méltóságok és a milanoi és a vidéki vendégek jártak. A hegyek visszhangoztak az ezerszeres Eviva üdvözlést, midőn a vonat megindult és leirhatlan öröm es újongás nyilvánult a jelen voltaknál. A város ünnepélyesen van feidiszítve fellobogózza. A vasutak pusztán látása is mar nagyszerű.

Ha az ember a vierwaldsätti tótól a Tell-fensikon át Flüelen felé utazik, a vasutvonalat szédítő magasságban vékony fonalként látja húzódni a sziklafal mellett. Időről-időre egy-egy alagutban, majd ismét előbukkan Amstegnél pedig toronymagasságu oszlopra épült viaduktokon vezet keresztül a vasut, Wasennel pedig egyik alagutból ki a másikba bekanyarúva valóóságos csavarmenetben halad fel a hegynek, hogy végre Gö.chenennel a hatalmas, két mérföldnyi hosszú alagutban térjen be. Európában nincs ennel nagyobb vasut, 1872. évi októberben kezdtek építeni, s a Gotthard alagut utolsó akadályát 1880 február 29 én törté a turo. Mintegy négyezer ember dolgozott ekkor az alagutban fele ezeknek orasi földön. Az alagut hosszúsága egészben

mindég új éneket kezdett, s az olvasó asszony elől el tette a boros üveget, s jó honorarium mellett megegyezett vele, hogy ha ő elhagyta, az kezdjen el énekelni, nehegy idő legyen az urnaknak valamit kezdeni.

Igy tartott az reggelig. Midőn a hajnal pirja besütött abrakon a viraszto észre vettek, — végre sikerült Góliáth urnak rá venni őket, hogy már eleget tettek kötelességüknek — tehát — terjenek haza.

Nagy nehezen elbucsztak a mélyen alvó gazdától.

Midőn az utcára értek, Góliáth ur bucsut vett tőlük, magában erősen feloldagva, hogy: nem hogy valakit bijjon virasztani, de még maga sem megy többet.

Tihamér Tuhutum és Szabolcs ur pedig karou fogva halad együtt, s hogy mégis olegot tegyenek kebiükből kitérő erzeményöknek, megállottak Tihamér ur kapujában, s kutyát riasztó érzemény dushangon futtak el:

„Mégis huncznt a német!”

(Vége.)

ve 14,900 méter, agban fekszik a ten

U J D O N

* Május. Oly nagyon régen nem volt ilyen esők által megáztató a két égről alómalomlegét terjesztettek. Minden élő. — Ma e felőhely lesz felszentelt.

* Az üstökös pnius hó elején egy hatunk, azt melyet felfedeztek fel Amerikábanu csillag fényében jén ez az üstökös raphoz, mintegy 800 mélelt fénye szerfe hogy június elején tálsz.

* Nyilvános Hegyi Mihályné ó nana adakozók között s az iparos tanulók juo. é. forinot kegyesezen, máj. 22. Dó igazgató.

* A nemzeti tagjai társaságga a mindő alatt több v Debreczenbe is ellátó

* Friggeri G. művészno által csütöste 8 órakor a „Kortartandó hangverseny” adá Guarany Gomez t. b) Serenade Go Schubert — Liszt. hman — Liszt, zongorándor ur. 4. Cavatin hely” operabó Rossini Guercia. b) Ma. Si tu m'aimais L. zek 1 frt 50 kr. sz. hegyek válthatók könyvkereskedésből.

* Lövöldé vagot: egyik sem. A réomlokzatán így állt: csakugyan nem volt s an a cím „Lövöldé” jó magyaros harzemponjtából ajánljú dandó alkalommal feveztessek el.

* Föbenjáró d a a képviselőházat. ogról, mint Jókai fej. apelőtti ülésben ugygróf beszédének vége beszédére reflektálván kezettte, hogy Jókai tartományokat a horvadi. A beszéd ezen közt ez olvasható:

Jókai Mór fejével tagrré így folytatja A. Ha nem ezt értette, elő ur, nem tudom, ak, — a mit mon tépviselőház mai t. egy ő fejtét mindig. ani és Apponyi Albeot a hazban. Kérdés Apponyi beszédének enül kiderül, hogy va jét, ki volt az, ki Jók

selekedte? A gyóajtja fejét, s csak a tltásokat hallhatja, tsetekben, midőn látni. lig irás közben nem vedésbe esik, főleg, válaszul a fejrázásra s a feltetés, hogy az képviselő maga rázza rázza helyette. Pedig ez az ellenkező történt.

meg, hogy Hegedüs meg a távollevő Jók tiltakozást.

* A fogak át zéséről B. Máthé L. udvari fogorvos érdek el a „Közegészségügy” bocsátva, hogy több, zett már sikeresen, mond el. A mult hó. R. szerencsétlen esét fogát elveszítette s tőngött; a felső alkaj

zek után megejtetvén a tisztújítás, tkező eredményben nyilvánult: kök Szepeffy Antal, alelnökké Lajos ujlag egyhangulag elvá-

választmányi tagságra legtöbb szavazatokat nyertek:

Rendes választmányi tagok: Debert Manó, Doszpoly János, Ernos, Falk Lajos, Gaszner Károly, Fülöp, ifj. Kardoss László, Kasza-André, Mayer Emil, Poszert János, Lajos, Weinberger Lajos.

II. Póttagok: Kéke László, ifj. Csáthy Károly, Kócsák, Konez Lajos, Kuncz József, Artur.

szel a gyűlés befejeztetvén felolvasott a jegyzőkönyv, hitelesíté-ére Sten. Károly és Miskolczy István testü-

Nagyszerű vasut.

Éropa legnagyobb vasútvonala elkészült. Szent gotthardi alagut megnyílt. vasútról Milanából a következő-

ra reggel óla óriási néptömeg hula-

széles utcákon és tereken és

előkészkedtek bámulja, me-

szel, Gotthard vasut megnyitása al-

tétettek. Az vidékről a sok föld-

ott be az ünneplésre, festői

köznyelvet kélt a Piazza del

a Galeria Vittori Emanuelen és

meridionalian. Azok, kik hiva-

degekként Luzernből a Gotthard-

jötték át, nem találnak kifejezést

hathetlen benyomás leírására, me-

utazás az alaguton tett rájuk.

10 perczen túl tartott ezen uta-

mértőidet jártak be ezen idő

közlekedett az első vonat Milanó-

ra, a tulajdonképeni hivatalos

vonat volt ez, melyen a méltó

milanói és a vidéki vendégek

hegyek visszhangoztak az ezer-

viva üdvözlést, midőn a vonat

és leírhatlan öröm és ujongás

it a jelen voltak. A város ün-

nen van feidiszive fellobogozva.

pusztán látása is mar nagyszerű.

az ember a vierwaldsáni tóti a

kon at Flutien felé utazik, a va-

at szédítő magasságban vékony fo-

latja buzdni a sziklafal mellett.

ere egy-egy alagutban, majd is-

ukkan Amsteguel pedig torony-

oszlopra épült viaduktokon ve-

szül a vasut, Wasenél pedig

agutból ki a másikba bekanya-

osagos esavarmenethen halad fel

ok, hogy végre Góchenennei a

es, két mérföldnyi hosszú ala-

guten be. Európában nincs ennél

erű vasut, 1872. évi októberben

piteni, s a Gotthard alagut utasó

1880 február 29 én törté az a

tegyezzer ember dolgozott

alagutban fellecnek oiasz

z alagut hosszúsága egészben

éve 14,900 méter, 1152 méter magas

agban fekszik a tenger színe fölött.

UJDONSÁGOK.

* Május. Oly gyönyörű reggelre nagyon régen nem virradtunk, mint ma. A hősök által megtisztult lég úde volt a kék égről aláomló napsugarak pompás melegét terjesztettek. Még is mozdult reá minden élő. — Ma este is számtalan mű-

atóhely lesz felszentelve zenésző mellett. * Az üstökös. E hó végén és június hó elején egy pompás üstökös várhatunk, azt melyet f. évi márczius 18-án edeztek fel Amerikában, hol egy tizedangu csillag fényével tünt fel. Junius elején ez az üstökös rendkívül közel jön a Földre, mintegy 800,000 mérföldnyire. E mellett fénye szerfelett fokozódik, úgy hogy június elején talán nappal is látható lesz.

* Nyilvános nyugtatóvány. Özv. Hegyi Mihályné ő nagysága, kinek nevét az adakozók között mindenütt olvashatjuk, az iparos tanulók jutalmazására is három é. forintot kegyesen adományozott. Debreczen, máj. 22. Dóczy Gedeon ip. isk. igazgató.

* A nemzeti színház ének-karajjal társasággá alakulnak, s a nyári ünnepidő alatt több városba, többek közt Debreczenbe is ellátogatnak.

* Friggeri Gaianina elasz ének művésznő által esütörtökön f. hó 25-én este 8 órakor a „Korona“ nagy termében tartandó hangverseny műsorozata: 1. Badada Guarany Gomez, 2. a Dolores Anieri. b) Serenade Gonod. 3. a) A vándor Schubert — Liszt. b) Tavaszi éj Schumann — Liszt, zongorán előadja Steinacker Sándor ur. 4. Cavatina a „Szevilliai borbély“ operából Rossini. 5. a) Mio provero éle Guercia. b) Mandolinata Polidih. 6. Si tu m'aimais Denza. Helyárok körétek 1 frt 50 kr. számozott szék 1 frt. Fejegyek válthatók ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéséből.

* Lövéde vagy lövelde? Felelet: egyik sem. A régi kiírás az épület bomlokzatán így állt: „Lövelde“, minnek csakugyan nem volt semmi értelme. Ujabban a czim „Lövéde“ re módosított. A jó magyaros hangzás és érthetőség szempontjából ajánljuk hogy az épület adandó alkalommal „Lücsarnok“-nak neveztessek el.

* Főbenjáró dolog foglalkoztatta ma a képviselőházat. Nem csakélyebb dolgról, mint Jókai fejről volt szó. A tegnapielőtti ülésben ugyanis Apponyi Alberti gróf beszédének vége felé Jókai multikori beszédére reflektálván, abból azt következtette, hogy Jókai szerint az okkupált tartományokat a horvátoknak kellene átadni. A beszéd ezen passzusánál zárjel közt az olvasható: (Derültésg balfelel. Jókai Mór fejével tagadólág int.) Rögtön erre így folytatja Apponyi beszédét: „Ha nem ezt értette, — akkor, t. képviselő ur, nem tudom, mi volt értelme annak, — a mit mondott.“ — Jókai a képviselőház mai ülésében kijelentette, hogy ő fejét mindig magával szokta hordani és Apponyi Alberti beszéde alatt nem volt a házban. Kérdés már most, minihogy Apponyi beszédének szövegéből kétségtelenül kiderül, hogy valaki mégis csak rázza fejét, ki volt az, ki Jókai helyett ezt megeselekedte? A gyorsíró, ki papírjára rajzolja fejét, s csak a beszédet és a közbekialtásokat hallhatja, természetes, hogy ilyen esetekben, midőn látnia kellene, a mit pedig irás közben nem láthat, könnyen tévedésbe esik, főleg, ha a szónok rögtön válaszol a fejrázásra s közelebb fekszik az a feltetés, hogy az illető megtámadott képviselő maga rázza fejét s nem más rázza helyette. Pedig ez egyszer csakugyan az ellenkező történt. A dolog úgy esett meg, hogy Hegedűs Sándor cselekedte meg a távollevő Jókai helyett e néma tiltakozást.

* A fogak át- és visszahelyezéséről B. Máthé DoMokos cs. és kir. udvari fogorvos érdekes dolgokat mondott el a „Közegészségügyi Kalauz“-ban. Előre bocsátva, hogy több, mint 30 műtétet végeztet már sikeresen, két nevezetes esetet mond el. A mult hóban a 14 éves br. B. R. szerencsétlen esés következtében két fogát elvesztette s többi fogai is sorban ingott; a felső alkapocában a jobb oldali

kis metsző, bal nagy metsző fogak hiányoztak, a jobb nagy metsző fog gyöngéd érintésre a kezében maradt; a bal kis metsző mozgott. Az orvos az elsonkított fogszéleket s gyökérhegyeket megcsiszolta, az eredeti állapotot vízszben lemintázta; ezalatt a megtisztított, különben ép fogak 28 C. vízben beverték — s a mintázás végeztével sorban visszahelyeztettek. Az eredmény kitűnő volt: br. B. fogait most már rendesen használhatja. A második eset egy kétfős transzplantáció, s mint monarchiánk határán túl is messze darab földön az első eset, figyelemreméltó. Egy igen szép barna nő e hó 6 án jelentkezett Máthénál fogai megvizsgálása végett. A patientszó szomorú volt; bánatának oka a női biuszág volt, rut kis metsző fogait nem szerette. Midőn az orvos előadta neki a transzplantáció mibenlétét, rögtön vállalkozott magát a műtétnek alá vetni. Egy leány pénzbeli dúskárpótás fejében habozás nélkül vállalkozott a fogcserére s a műtét e hó 8-án végbe ment, a fogak kicseréltek. Négy fog kicserélése 36 perczet vett igénybe. A siker biztosnak mondható, bár még az illetők gyógykezelés alatt állnak.

* A lövő-egyletből. Május hó 21 én tartott lövészet eredménye: díjat nyertek szegőlévessel Krajzell Oszkár 1 db. aranyat, legjobb mely lövéssel Harányi István 1 db. 2 frtos tallért, legtöbb körlévessel Jóna Sámuel 1 db 1 frtos tallért.

* Budavár bevételeinek évfordulóját tegnapielőtt nagy közönség ünnepelte meg. A bonvédek sirjánál Nagy Mihály joghallgató, Verhovay Gyula s Vasvári Kovács tartottak beszédeket.

* A Petőfi társaságról azt írja a „Katholikus család cz. vallás (társadalmi) közművelődési és gazdasági képes hetilap hogy az olyan borivókból alakult a a kik az akademiába s a Kisfaludi társaságba nem bírtak bejutni; s közelebb Debreczent oly czélebb látogattak meg hogy bebizonyítsák, hogy ha nem tudták is szellemileg valami sokat produkálni, annál többet tudnak a debreczeni kolbászból elfogyasztani. A „Kolozvári Sajtó“ journalistikai rugaszkodásnak nevezi az illető cikket, és méltán. Annak írója valami primitív fogalommal bírhat úgy a szóban forgó szépirodalmi társulatról, mint városunkról. Ismerjük mi a Petőfi-társaság idejéveltelének történetét; de azt is tudjuk hogy városuk jobbjai annak az összezte listzelet félreismerhetlen nyilatkozatával adóztak.

* Végrendelet. „Testamentom Mely szerint Vasziik Péter maradtak fiaai u. m. idősebb 1 Vasziik Vasziik János Mitro és Mária leány, férhez adott leánya Vasziik Vasziik hagyatéka marad az egy gyermekre ha a gyermek meghal akkor marad a neje. 1874. Január hó 8-án Balog Mihály háza és férje Vasziik Vasziik hogy e birtokját magára s gyermekére bekebelezte. Leány Mária a házrészéből nem kap semmit hanem a földrészéből kap. Vasziik Mária férje Gábor Mitro felesége Kelt N. Lucskán 1874 Január hó 8-án Következő tanuk előtt 1. Patincez Vasziik mint bíró x. 2. Januta Andrá mint főeskiud x v. 3. Drága Iváné Iváné ifj. x v. 4. Drága Vasziik Iváné x v. N iro Szimcserő István Ideglenes tanító Vasziik Vasziik Eltben.“ — Értse a ki tudja.

* Mesgypert kezdett egymás ellen nemrégiben Nyiregyházán két ottani lakos. E pör az ottani városi tanács a járásbírószág közt, az illetékességi kérdés tárgyában igen különös összetűzésre szolgáltatott alkalmat. A tanács ugyanis nem tartotta illetékesnek a bíróságot arra hogy a mesgypert-igazítás tárgyában ítéletet hozzon; fogta tehát magát s a főjegyzőt, alkapitányt, közgyámot, egy tanácsnokot s a csendbírózt öt markos pandurral kiküldte a perlekedő felek birtokára, s ott a járásbírószág ítélete alapján húzott mesgypertot, az ugyancsak ennek értelmében feállított kerítéssel együtt megsemmisítette. Az illető fel hiában mutogatta a járásbírószág ítéletét, a megyei karhatalom ellen nem használ semmit, s az erőszaknak engedni volt kénytelen. A járásbírószág pedig az ő végzéseire mit sem hederítő tanácsai eljárás ellen, az igazságtudományiszterrel, az orvoslához szükséges lépéseket megtette.

* Jász Nagy-Kun-Szolnok megye közönsége az iparnak nagy fontosságát teljes mivoltában felfogván, közelebb elhatározta, hogy a Budapesten levő állami ipariskolában, megyebeli szegénysorsu árva gyermekek közül, — a mennyire azt anyagi körülményei engedik, többeket fog kiképeztetni, — s e czélebb egy vagy két alapítvány tételének engedélyezése iránt feliratot intézett a bettyugyminiszterhez, a miniszter a megye elhatározásához bele-

egyezését adta s az alapítványok kezelésére vonatkozó intézkedést megtételére a megye közönségét utasította.

* Hornyánszky Viktor fővárosi könyvnyomdatulajdonos tegnap d. u. szélhűtés követelményben 56 éves korában hirtelen meghalt. Hornyánszky igen rokonoszenes fővárosi polgár volt ki azon körben hova társadalmi állása és hivatása helyezték, tekintélyes szerepet játszott. Hornyánszky ezelőtt ügyvéd volt, s csak később a hatvanas évek elején egy tanult nyomdászal egyesülve, nyitott nyomdát. — Nehány év multán ezen társától megvált és az azon időben virágzó üzlettel Heckenast könyvnyomda vezetőjével, Tráger Andrással, — ki jelenleg egyetemi könyvnyomda igazgatója — lépett társaságba, mivel utóbbinak igazgatóvá ki nevezéseig, 1869-dik ép közepéig, együtt is maradt. — Ezen időtől fogva egyedül kezelte üzletét. — mely a legkeresettebb könyvnyomdák egyike volt. Hornyánszky tagja volt az angol protestans bibliai társulatnak, s mint ilyen, — magyarországi könyvnyomdásza is, — s évről-évre millió példányban készítette a bibliai nemcsak magyar, de többféle nyelven is. A napokban bezárt könyvkiállításban is jelentékeny részt vett, s a kiállítás emlekalbumának elkészítéséhez is hozzájárult.

* Szerelmi dráma. Metz városában e hó 18-án véres tragédia játszódott le. Az ott állomásozó huszárezred M. nevű hadnagya, egy 28 éves s a jobb társadalmi osztályhoz tartozó özvegyvel P. asszonnyal oly viszonyban élt, melyre rendszeren a bizalmas jelzőt szokták alkalmazni. Azonban az utóbbi napokban, a jó viszonyt megzavarta az özveg és a hadnagy között felmerült czivódás. — 18 án d. e. 11 órakor M. a leglekülmertesebben elvágta a kezét a kő telességét, P. asszony lakására sietett és rövid szóvaltás után, revolverét az özvegyre sűttötte. A golyó a szája hatolt és a fül mögött jött ki, balalós sebet azonban nem okozott. Az özveg segélyért kiáltva kirohant a szobából, de az ajtó előtt ájultan össze rogyott. Mielőtt még valaki beléphetett volna, a hadnagy agyonlőtte magát. A katasztrófa természetesen nagy tömeget vonzott a tragédia színhelyére. P. asszony sebe súlyos, de nem halálos.

Igaz szerelem.

A szerelem csak képzelődés, szapambuborék, mely rövid ideig gyönyört okoz, ezután szétpattan. Igaz szerelmet csak regényekben, vagy a színpadon találhatunk, az életben ilyet hiába keresünk. A modern társadalmi világban gyakran halljuk az ilyen és ehhez hasonló nézeteket. Ezt valija a 16 éves kisasszony, ki most került ki a nevelőből és igazat ad neki, a pártában felejtett aggész. Kaviarra vágyódik a gimnázista és az agg legény sem tesz kivételt, hisz a közmondás is azt tartja: vén kecske, stb. Minek szerelem, mikor edesebb a szeretkezés. Pedig van igazi szerelem, a melyet fest a regényíró, a színműró, van, ha máshol nem, Amerikában, hol pedig állítólag csak a pénz uralkodik. Ritkaságkép írjuk, ha egy fiatal ember tíz vagy husz év múlva nőül veszi a nőt, a kit szeretett. Csodának mondhatjuk tehát, ha egy szerelmes pár 48 év után lép az oltár elé. És e csoda megeseit. Saunders John nevű szegény fiatal ember 48 évvel ezelőtt beleszeretett egy dugaszdag ember leányába, ki viszonozta az ifju szerelmét. De az atya csak úgy egyezett volna bele a házasságba, ha a fiatal embernek legalább is egy millió dollárja volna. John elment, hogy megszerze ezt az óriási összeget. Hajai megöszültek, 68 éves lett s a millió dollárt megszerzte, visszatért Kentuckyba és nőül vette 64 éves szeretőjét, kinek atya már rég meghalt és ki hűen várt kedvesére.

A „Vasárnapi ujság“ május 21-ki száma következő tartalommal jelent meg: —

Asbóth Lajos. — Születésnapra. Költemény. Góbi Imrétől. — Az őrtíz melől. Apró kalandok. Egy angol katona elbeszélése után. I. A lőkötő. II. Kadumbini. Közli K. T. K. — A dublini gyilkosság. — A kairói citadella. Gregoss Györgytől. — A kiket nem lehet megvásárolni. Smiles „Kötelesség“ czimű munkájából. Könyves Tóth Kálmántól. — Egy magyar ember levelei Ausztráliából. — Egyveleg. — Mérleg. Vajda Jánostól. — Kengyelutó. — A május 17 iki napfogyatkozás. — Uj teljes német és magyar szótár. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálóráások. Szerkesztői mondánivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Képek: Asbóth Lajos. Először fényképe után. — Az indiai minisztergyilkosság: 1. Cavendish lord, Irland meggyilkolt minisztere. 2. Burke, a meggyilkolt államtitár. 3. Kormányrendelet kifüggesztése Connemarában 4. Gladstone és inditványa pártolói a parlamentben. — Spencer lord Irland alkirálya. — A kairói citadella. — A kengyelutó. Gyulay László rajza. — Fiume. (A Hartleben kiadásában most megjelent magyarországi uti kalauzból.)

A „Világkronika“ 21-ik száma következő tartalommal jelent meg.

A Robisonok iskolája. Verne Gyula regénye. (Képpel.) — Irland történetéből. — Egyiptomi dolgok. Négy képpel. — A dublini gyilkosság. — (Képpel.) — Falra hányt borsók. — Fény- és arczképek. — Kik ölték meg Napoleon herceget? I. A támadás. II. A herceg halála. — Vegyesek. —

Az időjárás.

Európában: A nagy légnomás a continens északnyugati részében, a depressio az északkeleti Kárpátok táján van. Az idő többnyire mérsékelt szelekket északnyugaton közepes derűt, délkeleten borus, esőkkel. A hőmérséklet nagyobbodott. —

Hazánkban: Többnyire északnyugati helyenkint erős szelek mellett a hőmérséklet jóval nagyobb: a légnomás északkeleten kisebb lett. Az idő északnyugaton változó felhözett; délkeleten többnyire borus, számos esőkkel, helyenkint jelentékeny mennyiségben. Az e hó 20-án előrejelzett melegebb idő változó jellegével végződik s boruló jellegűt öltve, jövőre kevés hóváltozás mellett, minden részben esőkkel lesz.

Kilátás a jövő időre: Hazánkban: kevés hó kisebbedés mellett általában borus időt várhatni esőkkel, helyenkint éghabboruval. —

A budapesti gabonatözsderől.

— május 22.

A gabonatözsder a készárúzet — lanyha irányzatot követett. A kínalat bőseges és sürgős volt, ellenben a malmok tartózkodólag viselkedtek és csak árendmények mellett voltak hajlandók vásárolni. A forgaom 15,000 métermázsára rugott. Jó minőségek 5 krral, silányabb fajok 10 krral olcsóbban adtak el.

Legmagasabb ár volt 78.5 k. tiszavidéki búzáért 12.70 frt, legkisebb ár pedig 71.5 k. oláhországi búzáért 10.90 frt.

Eladatott: Buza: Tiszavidéki 209 mm. 76.8 k. 12.70, 200 mm. 77 k. 12.60, 200 mm. 76.4 k. 12.35, sárga, 100 mm. 76.4 k. 12.55, 300 mm. 76 k. 12.35, sárga, 1500 mm. 76 k. 12.60, 700 mm. 76 k. 12.60, mind időre. Fehérmegyéi 1800 mm. 73.5 k. 12.05, 300 mm. 73 k. 11.90, mind időre. Bácskai 850 mm. 73.5 k. 12.20, 580 mm. 74 k. 12.20, 500 mm. 75.8 k. 12.20, minden időre.

Dunavidéki 1100 mm. 75.3 k. 11.50 időre.

Szerbtai 1100 mm. 74 k. 11.—, időre.

Oláh 2700 mm. 71.5 k. 10.90, mind időre.

Más magvak közül tengeri nagyobb kínalat mellett 5 krral lanyhult, rozs és árpa tüzetlen.

Eladatott: Tengeri 2500 mm. 7.40, készfizeással.

VASUT.

Budapestről	érk. d. e.	3 ó. 45 p.
"	" d. u. <td>3 ó. 19 p.</td>	3 ó. 19 p.
Szatmarról	" d. e. <td>11 ó. 27 p.</td>	11 ó. 27 p.
"	" este <td>8 ó. 30 p.</td>	8 ó. 30 p.
Kassáról	" d. e. <td>11 ó. 42 p.</td>	11 ó. 42 p.
"	" este <td>8 ó. 07 p.</td>	8 ó. 07 p.

INDULÁS:

N. Vársd—B. pest felé	d. e.	11 ó. 57 p.
"	este	9 ó.
Szatmár felé	d. e.	4 ó. 15 p.
"	d. u.	3 ó. 49 p.
Kassa felé	d. e.	7 ó. 57 p.
"	d. u.	3 ó. 39 p.

Szabó József, felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

